Gemeente Rijswijk
09 JULI 2019
ORG. ONDERDEEL
BEG. KENMERK

Aan de Raad van de gemeente

Uw kenmerk:
Ons kenmerk:
Aantal bijlagen: 2
Datum: 09 JUL 2019

Onderwerp: Concept jaarrekening 2018

Geachte leden van de gemeenteraad,

Bijgaand bieden wij u als het bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Bedrijfsvoeringsorganisatie Delft-Rijswijk, conform artikel 34b van de Wet gemeenschappelijke regeling, de voorlopige jaarrekening 2018 ter kennisname aan.

Resultaat 2018
In 2018 bedroegen de totale lasten van de Gemeenschappelijke Regeling Bedrijfsvoering Delft-Rijswijk € 1.751.630. Daarmee heeft het met € 32.630 de totale begroting van € 1.719.000 overschreden. Hier tegenover stonden € 1.751.630 aan baten. Het verschil tussen de lasten en de baten is € 0. Het resultaat van de jaarrekening 2018 sluit aan bij de vastgestelde financiële verantwoordelijkheid van de Gemeenschappelijke Regeling Bedrijfsvoeringsorganisatie Delft-Rijswijk.

Controleverklaring accountant
Er heeft een accountantscontrole plaatsgevonden van de jaarrekening 2018.
Oordeel van de accountant is positief.

Naar het oordeel van de accountant:
- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2018 als van de activa en passiva van de Gemeenschappelijke Regeling Bedrijfsvoering Delft-Rijswijk op 31 december 2018 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2018 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader.

Wij gaan er vanuit u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Hoogachtend,
namens het bestuur van de GRB Delft-Rijswijk.

Secretaris
E. Kruider

Voorzitter
B.D. Lugthart

CC College van B&W

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het algemeen bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Bedrijfsvoering Delft-Rijswijk

A. Verklaring over de in de jaarrekening opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Wij hebben de in de jaarrekening opgenomen jaarrekening 2018 van de Gemeenschappelijke Regeling Bedrijfsvoering Delft-Rijswijk te DELFT gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2018 als van de activa en passiva van de Gemeenschappelijke Regeling Bedrijfsvoering Delft-Rijswijk op 31 december 2018 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2018 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader.

De jaarrekening bestaat uit

1. het overzicht van baten en lasten over 2018;
2. de balans per 31 december 2018;
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2018 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Astrium Overheidsaccountants B.V.
Edelgasstraat 57, 2718 SX Zoetermeer
www.astrium.nl

Tel: (079) 36 23 613
Fax: (079) 361 57 77
info@astrium.nl

IBAN NL10RABO0322622360
BTW nr. NL810591625B01
KVK: 34168056

Wij zijn onafhankelijk van de Gemeenschappelijke Regeling Bedrijfsvoering Delft-Rijswijk zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd
In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2018 hebben wij de anticumulatie-bepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Materialiteit
Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 17.500. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2018. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan het algemeen bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 0 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwantitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

A. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en algemeen bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling.

In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur afwegen of de financiële positie voldoende is om de gemeenschappelijke regeling in staat te stellen de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen. Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheid voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen.

De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado en het Controleprotocol WNT 2018, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
  - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
  - dat baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het dagelijks bestuur gehanteerde afweging dat de gemeenschappelijke regeling in staat is de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de gemeenschappelijke regeling haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de gemeenschappelijke regeling de financiële risico's niet kan opvangen;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

ZOETERMEER, 28 juni 2019

Astrium Overheidsaccountants BV

Was getekend,

Drs. R.A.D. Knoester RA

Jaarrekening 2018

Gemeenschappelijke Regeling Bedrijfsvoering Delft-Rijswijk

Plaats: Delft/Rijswijk
Datum: 11 april 2019

Behorende bij onze verklaring d.d. 28-06-2019	astrium overheidsaccountants b.v.

INHOUDSOPGAVE

JAARVERSLAG

1. ALGEMEEN		**3**
1.1.	Inleiding	3
1.2.	Leeswijzer	3
1.3.	Korte beschouwing	3
2. PROGRAMMAVERANTWOORDING		**4**
2.1.	Korte toelichting bij de programmaverantwoording	4
2.2.	Financieel kader	4
2.3.	Rapportage GRB 2018	4
2.4.	Rapportage programma	5
3. PARAGRAFEN		**8**
3.1.	Bedrijfsvoering	8
3.2.	Overige BBV paragrafen	8

JAARREKENING

4. PROGRAMMAREKENING		**9**
4.1.	Grondslagen	10
4.2.	Toelichting op de programmarekening	11
4.2.1.	Realisatie 2018	11
4.2.2.	Lasten	11
4.2.3.	Baten	12
5. BALANS		**13**
5.1.	Toelichting op de balans	13
5.2.	Risicoparagraaf	13
6. CONTROLEVERKLARING		**14**

Behorende bij onze verklaring d.d. 28-06-2019

astrium overheidsaccountants b.v.

JAARVERSLAG

1. ALGEMEEN

1.1. Inleiding

Voor u liggen de jaarstukken 2018 van de Gemeenschappelijke Regeling Bedrijfsvoering (GRB) Delft-Rijswijk. In deze rapportage informeert het bestuur, conform het directiestatuut artikel 2 lid 1, over de financiële realisatie van de begroting 2018 aangevuld met inhoudelijke teksten en cijfers.

1.2. Leeswijzer

De jaarstukken zijn verdeeld in de volgende onderdelen:

Het jaarverslag met programmaverantwoording is gebaseerd op het jaarprogramma en begroting 2018, vastgesteld in de vergadering van het bestuur d.d. 13 april 2017. De begroting van de GRB Delft-Rijswijk is opgezet als een programmabegroting. De diensten van de GRB Delft-Rijswijk zijn beschreven in het programma. Een vorm die aansluit bij de opzet van de begrotingen binnen de gemeenten.

De jaarrekening bestaat uit een toelichting van realisatie, lasten, baten, afwijkingen groter dan tien procent en een balans.

1.3. Korte beschouwing

Uit de realisatiecijfers blijkt dat de realisatie van de lasten over 2018 de begroting met € 32.630 overschrijden. Hier tegenover stonden € 32.630 extra aan baten. Het verschil tussen de lasten en de baten is hiermee nihil.

Behorende bij onze verklaring d.d. 28-06-2019

astrium overheidsaccountants b.v.

2. *PROGRAMMAVERANTWOORDING*

2.1. Korte toelichting bij de programmaverantwoording

Het bestuur van GRB Delft-Rijswijk stelt voor twee gemeenten het ICT-pakket vast. Dit pakket bevat zowel gezamenlijke als individuele diensten. Deze diensten zijn in de begroting 2018 beschreven in een inhoudelijke programma en geldt voor alle deelnemende gemeenten van de gemeenschappelijke regeling.

2.2. Financieel kader

De financiële rapportage betreft uitsluitend de bijdragen van de deelnemende gemeenten. Het financiële deel dat betrekking heeft op de gemeente Delft of op de gemeente Rijswijk is niet opgenomen in deze jaarrekening van de Gemeenschappelijke Regeling Bedrijfsvoering (GRB) Delft-Rijswijk.

Onderstaande tabel toont het financieel kader dat de basis vormt voor de gehele jaarrekening. Het financieel kader is een uitwerking van de goedgekeurde begroting 2018 verdeeld over het programma.

Tabel 1 Financieel kader 2018 (x € 1.000)

Programma	Lasten	Baten
Moderne ICT-omgeving	1.719	-1.719
	1.719	**-1.719**

2.3. Rapportage GRB 2018

In onderstaande tabel is het jaarrekeningresultaat van alleen de deelnemende gemeenten van de GRB Delft-Rijswijk opgenomen. Het eindresultaat is opgebouwd uit een operationeel resultaat en eventuele incidentele baten en/of lasten.

Tabel 2 Resultaat GRB Delft-Rijswijk 2018 (x € 1.000)

Programma	Resultaat 2018	Begroting 2018	Afwijking t.o.v. begroting 2018	Afwijking t.o.v. begroting 2018 %
Operationele lasten	1.752	1.719	33	2%
Operationele baten	-1.752	-1.719	-33	-2%
Operationeel resultaat	-	-	-	-
Incidentele baten	-	-	-	-
Incidentele lasten	-	-	-	-
Eindresultaat	-	-	-	-
Saldo	**-**	**-**	**-**	**-**

Behorende bij onze verklaring d.d. 28-06-2019

astrium overheidsaccountants b.v.

2.4. Rapportage programma

In dit hoofdstuk wordt inzicht gegeven in het programma in de mate waarin de doelstellingen zijn gerealiseerd en wat het heeft gekost.

Programma

Doelstelling:

Om de geleverde diensten en de kwaliteit daarvan inzichtelijk en meetbaar te maken zijn afspraken hierover in een dienstverleningsovereenkomst (DVO) vastgelegd, alsmede de vergoeding voor de geleverde diensten. Door deze DVO moet een transparant helder beeld tot stand komen van de inhoud van de ICT-dienstverlening en de wederzijdse verantwoordelijkheden.

Uitgangspunten DVO:

- De dienstverlening geschiedt op basis van respect voor de eigen cultuur en zeggenschap van de opdrachtgevers en opdrachtnemer. Verder geldt dat de dienstverlening is gebaseerd op een leer- en groeimodel aan de hand van een cyclisch proces van continue optimalisatie;
- De opdrachtnemer maakt bij de levering van haar diensten gebruik van basisprincipes zoals doelmatig werken, kostenbewustheid, standaardisatie, gebruik maken van bewezen methoden en technieken en werken conform landelijke informatiekundige beleidskaders;
- De dienstverlening is getoetst aan het Informatiebeveiligingsbeleid van Opdrachtnemers én van Opdrachtgever;
- Applicaties en gegevens van de opdrachtgever hebben een duidelijke eigenaar. Opdrachtgevers zijn eigenaar van hun eigen bedrijfsarchitectuur. Opdrachtgevers zijn eigenaar van hun eigen applicatie- en informatiearchitectuur; deze bevat generieke applicatie componenten.

Wat is bereikt:

Afgelopen jaar heeft de uitrol van Windows 10 plaatsgevonden. Daarbij zijn in de eerste fase de Rijswijkse gebruikers succesvol gemigreerd, zijn alle geschikte applicaties gereed gemaakt voor Windows 10 en vervolgens getest in de nieuw ontwikkelde Windows 10 werkplek. De uitrol van de basiswerkplek Delft vindt plaats in 2019 en aansluitend een klein aantal speciale werkplekken (zoals balies).

In een aantal vooraf vastgestelde weekenden is onderhoud uitgevoerd waarvan bekend was dat het een tijdelijke onderbreking voor de gebruiker en dienstverlening zou betekenen. Door deze werkzaamheden te clusteren en op een relatief minder drukbezet tijdstip te doen, is er voor zowel de dienstverlening, gebruikers als de Functioneel beheerders zo minimaal mogelijk overlast.

In totaal zijn ten behoeve van de gemeente Rijswijk ruim 300 Wijzigingen doorgevoerd, het gaat daarbij dan om updates en upgrades van applicaties (servers en databases), genomen securitymaatregelen en wijzigingen in de infrastructuur.

Het klanttevredenheidsonderzoek dat jaarlijks wordt uitgevoerd laat opnieuw een stijging van de tevredenheid zien. De enquête gaat over de ervaringen met de ICT werkomgeving en de ICT dienstverlening en toont op alle onderdelen voortzetting van de stijgende lijn. Bovendien valt uit het onderzoek te concluderen dat de maatregelen die genomen zijn n.a.v. het vorige klanttevredenheidsonderzoek, hun vruchten af hebben geworpen. Op die punten is nu een duidelijk hogere score behaald. Voor komend jaar worden de verbeterpunten uit het onderzoek van dit jaar weer gebruikt om verbeteringen door te voeren in de IT dienstverlening.

Behorende bij onze verklaring d.d. 28-06-2019
astrium overheidsaccountants b.v.

Een deel van de IT-infrastructuur is, zonder overlast voor de gebruikers, vervangen. De gebruikte geavanceerdere componenten hebben de implementatie van aanvullende beveiligingsmaatregelen mogelijk gemaakt.

In 2018 zijn ook de gewenste en noodzakelijke beveiligingsmaatregelen op het gebied van e-mail succesvol geïmplementeerd. Hierbij heeft de gebruiker nog meer zekerheid dat de inhoud en de afzender van een email klopt.

De migratie van de databases heeft plaatsgevonden naar de nieuwe standaard. Hierdoor blijven o.a. belangrijke bedrijfsapplicaties ondersteund en veilig.

Ook in 2018 heeft de GRB meldingen gekregen met betrekking tot vragen en storingen.. In totaal bedroeg dit aantal 4.241. Dat is een lichte afname ten opzichte van 2017 (4.371). Het aantal afgehandelde meldingen in 2018 bedraagt 4.204.

Het aantal aangevraagde en gerealiseerde wijzigingen is aanzienlijk:

Aantal aangevraagde/gerealiseerde wijzigingen Q1 2018

	jan	feb	mrt	Totaal
Aantal ingediende RFC's en stappenplannen	6	7	9	**22**
Aantal gerealiseerde wijzigingen	30	35	32	**97**

Aantal aangevraagde/gerealiseerde wijzigingen Q2 2018

	apr	mei	jun	Totaal
Aantal ingediende RFC's en stappenplannen	5	2	5	**12**
Aantal gerealiseerde wijzigingen	27	11	15	**53**

Aantal aangevraagde/gerealiseerde wijzigingen Q3 2018

	jul	aug	sep	Totaal
Aantal ingediende RFC's en stappenplannen	2	10	6	**18**
Aantal gerealiseerde wijzigingen	36	14	20	**70**

Aantal aangevraagde/gerealiseerde wijzigingen Q4 2018

	okt	nov	Dec	Totaal
Aantal ingediende RFC's en stappenplannen	9	10	5	**24**
Aantal gerealiseerde wijzigingen	26	28	37	**91**

Er is een stijgende trend in het aantal aangemaakte/gerealiseerde wijzigingen waarneembaar. Het totaal van de gerealiseerde wijzigingen in 2018 (311) ligt 17% hoger dan in 2017 (258).

Uitganspunt was (ongeveer) 450 gebruikersaccounts. Het werkelijke aantal gebruikersaccounts was per maand wisselend, maar variërend rond ongeveer 600.

Behorende bij onze verklaring d.d. 28-06-2019

astrium overheidsaccountants b.v.

Wat heeft het gekost:

Begroting versus realisatie 2018 (x € 1.000)	**Realisatie 2018**	**Begroting 2018**	**Afwijking t.o.v. begroting 2018**
Moderne ICT-omgeving			
Operationele lasten	1.752	1.719	33
Operationele baten	-1.752	-1.719	-33
Operationeel resultaat	-	-	-

Operationele lasten:
Voor een toelichting op de operationele lasten verwijzen wij u naar de toelichting op de programmarekening op pagina 11.

Operationele baten:
Voor een toelichting op de operationele baten verwijzen wij u naar de toelichting op de programmarekening op pagina 11.

Behorende bij onze verklaring d.d. 28-06-2019
astrium overheidsaccountants b.v.

3. PARAGRAFEN

3.1. Bedrijfsvoering

Deze bedrijfsvoeringsparagraaf geeft inzicht in de stand van zaken en de uitgevoerde beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering. De focus ligt daarbij op de optimalisering bedrijfsvoering en de onderdelen daarvan welke verder in ontwikkeling zijn en waarvoor middelen ter beschikking zijn gesteld.

De GRB heeft voorzien in de juiste techniek en middelen waarin de huidige digitale informatievoorziening plaatsvindt. De focus heeft hierbij vooral gelegen op een robuuste technische infrastructuur en een architectuur van standaarden. Daarbij is gekeken naar generieke functies en processen, zodat informatie eenvoudig uitwisselbaar is en makkelijker te integreren.
Tevens is er aandacht voor het beschermen van informatie tegen misbruik, verlies, diefstal en beschadiging. Gezorgd is dat bij iedere ontwikkeling de beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid van informatie en informatiesystemen zoveel mogelijk is geborgd.

De GRB heeft geen medewerkers in dienst met uitzondering van de (pro forma) aanstelling van een directeur.

Het management betreft niet alleen de directievoering van de GRB, maar ook andere managementtaken ten behoeve van het IT-diensten.

De gemeente Delft levert het algemeen beheer, het management en de diensten aan de GRB.

Voor het inkoopproces worden de regels van de gemeente Delft gevolgd.

3.2. Overige BBV paragrafen

Overige Besluit Begroting en Verantwoording voor provincies en gemeenten (BBV) paragrafen, zoals weerstandsvermogen, onderhoud kapitaalgoederen en financiering zijn niet van toepassing, omdat het risico bij de deelnemende gemeenten ligt en er in die zin geen financiële buffer (eigen vermogen) voor de GRB in stand wordt gehouden, er geen sprake is van kapitaalgoederen en het financieringsinstrument door de gemeente Delft wordt uitgevoerd. Bovendien geldt in z'n algemeenheid bij een GRB dat resultaten worden verrekend met de deelnemende gemeenten.

Behorende bij onze verklaring d.d. 28-06-2019	astrium overheidsaccountants b.v.

JAARREKENING 2018

De jaarrekening bestaat uit de Programmarekening met toelichting (hoofdstuk 4) en de Balans met toelichting (hoofdstuk 5).

4. PROGRAMMAREKENING

Tabel 3 Begroting versus realisatie 2018 (x € 1.000)

Programma	Realisatie 2018			Begroting 2018			Afwijking t.o.v. begroting 2018		
(x € 1.000)	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Lasten									
Algemeen beheer	20	-	20	20	-	20	-	-	-
Vaste kosten IT-diensten	0	-	0	141	-	141	-141		-141
Virtuele werkplekken	1.068	-	1.068	1.200	-	1.200	-132	-	-132
Licenties Microsoft/ Oracle	414	-	414	358	-	358	56	-	56
Maatwerk	250	-	250	-	-	-	250	-	250
Baten									
Aandeel Delft in algemeen beheer	-	-10	-10	-	-10	-10	-	-	-
Aandeel Rijswijk in algemeen beheer	-	-10	-10	-	-10	-10	-	-	-
Aandeel Delft in vaste kosten IT-diensten	-	0	0	-	-94	-94	-	94	94
Aandeel Rijswijk in vaste kosten IT-diensten	-	0	0	-	-47	-47	-	47	47
Levering virtuele werkplekken Rijswijk	-	-1.281	-1.281	-	-1.298	-1.298	-	17	17
Levering licenties Microsoft Delft	-	-201	-201	-	-260	-260	-	59	59
Maatwerk		-250	-250	-	-	-	-	-250	-250
Totaal	**1.752**	**-1.752**	**-**	**1.719**	**-1.719**	**-**	**33**	**-33**	**-**
Incidentele lasten	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal Resultaat	**1.752**	**-1.752**	**-**	**1.719**	**-1.719**	**-**	**33**	**-33**	-

Behorende bij onze verklaring d.d. 28-06-2019
astrium overheidsaccountants b.v.

4.1. Grondslagen

De kaders van de waarderingsgrondslagen zijn bepaald in de Gemeentewet, het Besluit Begroting en Verantwoording voor provincies en gemeenten (BBV) en het financieel statuut van de GRB. Hierbij is de Financiële verordening 2018 van de gemeente Delft van toepassing verklaard, doordat de gemeente Delft de uitvoeringsorganisatie is.

De rekening is, net als de begroting, opgesteld volgens het stelsel van baten en lasten. In de rekening zijn de baten en lasten opgenomen die toe te rekenen zijn aan het begrotingsjaar. Het moment van betaling of ontvangst van het geld is daarbij niet van belang. De waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten. Bij de bepaling van het resultaat wordt onder andere rekening gehouden met het voorzichtigheidsprincipe, het matchingprincipe en het realisatieprincipe.

Voor de balans geldt: voor de activa wordt de verkrijgings- of vervaardigingsprijs als waarderingsgrondslag toegepast. De passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)
Topfunctionarissen in dienst van instellingen die zijn ingesteld op basis van een wet/met een wettelijke taak (bijvoorbeeld Gemeenschappelijke Regelingen) mogen niet meer verdienen dan de wettelijk vastgestelde norm. In 2018 gold een salarisplafond van € 189.000. Voor de uitkering wegens beëindiging van het dienstverband is de norm een maximum van € 75.000. In 2018 voldeed de Gemeenschappelijke Regeling (GR) aan de norm.

Voorts moet de GRB op grond van de wet normering topfunctionarissen (WNT) de volgende gegevens vermelden:
Topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder (tabel 1d)

NAAM TOPFUNCTIONARIS	FUNCTIE
P.J. van den Hoogen	Directeur

*De Directeur GRB wordt voor 100% betaald door de gemeente Delft.

Behorende bij onze verklaring d.d. 28-06-2019
astrium overheidsaccountants b.v.

4.2. Toelichting op de programmarekening

Tabel 4 Begroting versus realisatie 2018 (x € 1.000)

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Afwijking t.o.v. begroting
Lasten			
Administratie, begroting, rekening, accountant, bankrekening	20	20	-
Management	0	60	-60
Energie en huisvesting	0	75	-75
Verzekering	0	6	-6
2 fte. Detachering (medewerkers detachering)	319	280	39
Materiele kosten	440	640	-200
Overige loonkosten	309	280	29
Licenties Delft	232	260	-28
Licenties Rijswijk	182	98	84
Maatwerk	250	0	250
Totaal lasten	**1.752**	**1.719**	**33**
Baten			
Aandeel Delft in algemeen beheer	-10	-10	-
Aandeel Rijswijk in algemeen beheer	-10	-10	-
Aandeel Delft in vaste kosten IT-diensten	0	-94	94
Aandeel Rijswijk in vaste kosten IT-diensten	0	-47	47
Levering virtuele werkplekken Rijswijk	-1.281	-1.298	17
Levering licenties Microsoft Delft	-201	-260	59
Maatwerk	-250	0	-250
Totaal baten	**-1.752**	**-1.719**	**-33**
Totaal Resultaat	**0**	**0**	**0**
Saldo	**0**	**0**	**0**

4.2.1. Realisatie 2018

Uit de realisatiecijfers blijkt dat de realisatie van de lasten over 2018 de begroting met € 32.630 overschrijden.

De realisatie van de prestaties over 2018 overtreffen de begroting tevens met € 32.630.

Het jaar sluit met een resultaat van nul.

Behorende bij onze verklaring d.d. 28-06-2019
astrium overheidsaccountants b.v.

4.2.2. Lasten

Vaste kosten IT-diensten
In huidig boekjaar is besloten om eenmalig de vasten kosten IT-diensten niet toe te rekenen aan de GRB.

Basiswerkplekken
De kosten van de basiswerkplekken is lager dan begroot. De bijbehorende softwarekosten vertonen een grilligere trendlijn dan werd verwacht. Deze kosten zullen in de toekomst zoveel mogelijk worden geëgaliseerd.

Licenties Microsoft/ Oracle
Er is een voordeel op de licentiekosten Microsoft ontstaan, omdat nog (tijdelijk) gebruik kon worden gemaakt van een kortingsregeling. De kosten van de Oracle-licenties overstijgen de begroting.

Maatwerk
De begroting betreft alleen afname van standaarddiensten. Maatwerkafspraken maken geen onderdeel uit van de begroting.

4.2.3. Baten

Vaste kosten IT-diensten
In huidig boekjaar is besloten om eenmalig de vasten kosten IT-diensten niet toe te rekenen aan de deelnemende gemeenten.

Levering licenties Microsoft Delft
Er is een voordeel op de licentiekosten Microsoft, omdat nog (tijdelijk) gebruik kon worden gemaakt van een kortingsregeling.

Maatwerk
De begroting betreft alleen afname van standaarddiensten. Maatwerkafspraken maken geen onderdeel uit van de begroting.

Behorende bij onze verklaring d.d. 28-06-2019
astrium overheidsaccountants b.v.

5. BALANS GRB DELFT-RIJSWIJK PER 31 DECEMBER 2018

Tabel 7 balans na resultaatverdeling GRB Delft-Rijswijk

ACTIVA	31-dec-2018	31-dec-2017	PASSIVA	31-dec-2018	31-dec-2017
	€	€		€	€
Vlottende Activa			**Vlottende Passiva**		
Vordering deelnemende gemeenten	176.128	92.278	Schuld deelnemende gemeenten	2.347.205	7.430
Overlopende activa	0	364.000	Belastingen te betalen	18.402	0
			Overlopende passiva	261.551	448.848
Liquide middelen	2.451.030	0			
TOTAAL ACTIVA	2.627.158	456.278	TOTAAL PASSIVA	2.627.158	456.278

5.1. Toelichting op de balans

Activa

Vordering op deelnemende gemeenten € 176.128
Betreft een verrekening van de door gemeente Rijswijk nog te betalen facturen en het, per 31-12-2017 te verrekenen operationeel resultaat.

Overlopende activa € 2.451.030
Dit betreft een BNG-bankrekening op naam van de Gemeenschappelijke Regeling Bedrijfsvoering (GRB) Delft-Rijswijk. Het betalingsverkeer wordt door de gemeente Delft verzorgd.
De liquide middelen staan ter vrije beschikking.

Passiva

Schuld aan deelnemende gemeenten € 2.347.205
Betreft de door gemeente Delft voorgefinancierde kosten en het, per 31-12-2017 te verrekenen operationeel resultaat.

Belastingen te betalen € 18.402
Betreft een verrekening van te betalen en te vorderen BTW, 4e kwartaal 2017.

Overlopende passiva € 261.551
Betreft nog te betalen kosten, welke betrekking hebben op boekjaar 2018.

5.2. Risicoparagraaf

Het risico voor de GRB is beperkt.
Het aantal gebruikersaccounts is stabiel en structureel boven het begrootte aantal.

Behorende bij onze verklaring d.d. 28-06-2019
astrium overheidsaccountants b.v.

6. CONTROLEVERKLARING

Behorende bij onze verklaring d.d. 28-06-2019	astrium overheidsaccountants b.v.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het algemeen bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Bedrijfsvoering Delft-Rijswijk

A. Verklaring over de in de jaarrekening opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Wij hebben de in de jaarrekening opgenomen jaarrekening 2018 van de Gemeenschappelijke Regeling Bedrijfsvoering Delft-Rijswijk te DELFT gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2018 als van de activa en passiva van de Gemeenschappelijke Regeling Bedrijfsvoering Delft-Rijswijk op 31 december 2018 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2018 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader.

De jaarrekening bestaat uit

1. het overzicht van baten en lasten over 2018;
2. de balans per 31 december 2018;
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2018 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Astrium Overheidsaccountants B.V.
Edelgasstraat 57, 2718 SX Zoetermeer
www.astrium.nl

Tel: (079) 36 23 613
Fax: (079) 361 57 77
info@astrium.nl

IBAN NL10RABO0322622360
BTW nr. NL810591625B01
KVK: 34168056

Wij zijn onafhankelijk van de Gemeenschappelijke Regeling Bedrijfsvoering Delft-Rijswijk zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd
In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2018 hebben wij de anticumulatie-bepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Materialiteit
Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 17.500. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2018. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan het algemeen bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 0 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwantitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

A. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en algemeen bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling.

In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur afwegen of de financiële positie voldoende is om de gemeenschappelijke regeling in staat te stellen de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen. Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheid voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen.

De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado en het Controleprotocol WNT 2018, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
  - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
  - dat baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het dagelijks bestuur gehanteerde afweging dat de gemeenschappelijke regeling in staat is de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de gemeenschappelijke regeling haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de gemeenschappelijke regeling de financiële risico's niet kan opvangen;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

ZOETERMEER, 28 juni 2019

Astrium Overheidsaccountants BV

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden

Drs. R.A.D. Knoester RA